

ความร่วมมือในการจัดการศึกษาเพื่อการให้บริการทางการศึกษาแก่
ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและราชอาณาจักรกัมพูชา
ในสถานศึกษาตามแนวชายแดน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดอุบลราชธานี*

Educational Accomplishment as an Education Service
For Lao People's Democratic Republic and Kingdom of
Cambodia in Borderland School under the Office of Basic
Education Commission, Ubonratchathani Province.

ว่าที่เรื่อตรียุตติชน บุญเพศ**
ดร.สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความร่วมมือในการจัดการศึกษาเพื่อการให้บริการทางการศึกษาแก่ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและราชอาณาจักรกัมพูชา ในสถานศึกษาตามแนวชายแดน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดอุบลราชธานีตามการรับรู้และประเมินของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน 2) เปรียบเทียบความร่วมมือในการจัดการศึกษาเพื่อการให้บริการทางการศึกษาแก่ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและราชอาณาจักรกัมพูชา ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน 3) นำเสนอแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาตามแนวชายแดนให้เป็นแหล่งบริการทางการศึกษากลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการเรียนการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ที่ตั้งอยู่ตามแนวชายแดนประเทศเพื่อนบ้านในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี ประจำปีการศึกษา 2552 จำนวนเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 43 คน ครูผู้สอน 223 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบค่าที่ t -test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความร่วมมือในการจัดการศึกษาเพื่อการให้บริการทางการศึกษาแก่ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและราชอาณาจักรกัมพูชา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางโดยด้านบุคลากรและด้านอาคารสถานที่และ

*วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

**นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

***รองศาสตราจารย์ ภาควิชาการอาชีวศึกษาและพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

อุปกรณ์การศึกษาอยู่ในระดับมาก ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านกฎระเบียบและด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
อยู่ในระดับปานกลาง

2. ความพร้อมในการจัดการศึกษาเพื่อการให้บริการทางการศึกษาแก่ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาวและราชอาณาจักรกัมพูชาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

3. แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาตามแนวชายแดนให้เป็นแหล่งบริการทางการศึกษาของประเทศเพื่อนบ้าน
ประกอบด้วย การดำเนินการตามขั้นตอนแบบ DAPPA และการกำหนดเป้าหมาย กิจกรรม ตัวชี้วัดความพร้อมทั้ง
ด้านวิชาการ ด้านบุคลากรด้านงบประมาณ ด้านกฎระเบียบ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและด้านอาคารสถานที่และ
อุปกรณ์การศึกษา

คำสำคัญ: ความพร้อมในการจัดการศึกษา/ การให้บริการทางการศึกษา/ สถานศึกษาตามแนวชายแดน

ABSTRACT

This research was aiming for 3 proposed. 1) The first one was to study the preparation for an educational center of Ubonratchatani province schools under the office of the basic education commission. As this preparation is a crucial for being as an educational core for neighboring countries at the borderland of Thailand, thus, the test was performed by evaluating the assessment from school principle, head-teacher, and teachers. 2) Next objective of this study was to compare the preparation for an educational center of each school by evaluating from school principle, head-teacher, and teachers. 3) After all evaluating, the final agenda was to introduce the road map for the good development into an educational core for neighboring countries at the borderland of Thailand. In this study, 43 school principles and 223 teachers from the secondary schools under the office of the basic education commission that located at the borderland in Ubonratchatani province were asked to answer the questionnaires and the evaluating form. Upon statistically analysis using t-test with the mean and standard deviation the results was summarized.

1.The preparation of Ubonratchatani province schools under office of the basic education commission for an educational core at the borderland was moderate. Most of schools were well prepared for teachers, building and education maintenances facilities, but in average for academic and financial support, rule of law and miscellaneous facilities.

2. However, there was statistically difference for the preparation for an educational center opinion from school principles and teachers at the 0.05 level

3. The ways to develop schools in the border area as an educational service center for neighboring countries consist of working on steps of DAPPA operating system, setting goal and activity also the indicators of readiness in academic matter, human resource, budget, regulation, facility, building and learning material.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากกระแสโลกาภิวัตน์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ประกอบกับการขับเคลื่อนอย่างเสรีของข่าวสารความรู้ เทคโนโลยี แรงงานประชากรการค้าและการบริการ ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้ทั่วโลกต้องเร่งเตรียมพร้อมในการสร้างระบบกลไกและพัฒนาคนให้มีศักยภาพสูงขึ้นเพื่อสามารถปรับตัวอย่างรู้เท่าทัน รวมทั้งเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ ขณะเดียวกันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและความสะดวกรวดเร็วของการคมนาคมระหว่างประเทศ ทำให้ธุรกิจบริการด้านการศึกษาย้ายตัวอย่างรวดเร็วและสร้างรายได้จำนวนมากให้แก่ผู้ขายบริการ การเจรจา เปิดการค้าเสรีตามความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (General Agreement on Trade in Services หรือ GATS) ได้กำหนดให้การค้าบริการด้านการศึกษากลายเป็นสาขาหนึ่งที่มีการเจรจาเปิดเสรีทางการค้า ซึ่งการเปิดเสรีการค้าบริการด้านการศึกษา นอกจากจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาของชาติแล้วยังเอื้ออำนวยต่อการสร้างความเจริญเติบโตทางการค้าและเศรษฐกิจของประเทศด้วย (สุวรรณณี คำมั่น, 2545)

ในส่วนของประเทศไทยเองมีความก้าวหน้าในการเจรจาเปิดเสรีการค้าด้านการศึกษามาอย่างต่อเนื่องทั้งการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษากลับเปลี่ยนความรู้ พัฒนาการ การเตรียมพร้อม ทั้งเชิงรับและเชิงรุกเพื่อรองรับการเปิดเสรีการค้าบริการด้านการศึกษารวมถึงการพัฒนาประเทศให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาคตามนโยบายของรัฐ

ในการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาของภูมิภาคและในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 - 2559) ได้กำหนดแนวทางส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษา พัฒนาความเป็นสากลของการศึกษา เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนและเพิ่มศักยภาพ

การแข่งขันของประเทศ โดยมีกรอบการดำเนินงาน 7 ด้านดังนี้

1. การส่งเสริมการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการศึกษา การวิจัยและพัฒนา การฝึกอบรมนานาชาติในภูมิภาค (Regional Education Hub) ในสาขาที่มีศักยภาพในการแข่งขัน โดยสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาเข้ามามีบทบาทสำคัญ
2. ส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษากับประเทศต่าง ๆ รวมทั้งองค์กรระหว่างประเทศในระดับภูมิภาคและระดับสากล
3. ส่งเสริมสนับสนุนองค์กรและสถาบันการศึกษาของประเทศ ทำหน้าที่เป็นศูนย์เครือข่ายการศึกษา ระหว่างประเทศ ทั้งในประชาคมอาเซียน ระดับภูมิภาค และระดับสากล
4. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการศึกษาและการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ผู้เรียน ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาระหว่างประเทศ การเชื่อมโยงภูมิปัญญาไทยกับภูมิปัญญาสากล รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ ทักษะและมีบทบาทด้านการศึกษาในองค์กรระหว่างประเทศ
5. กำหนดมาตรการทั้งเชิงรับและเชิงรุกเพื่อเป็นการเปิดเสรีทางการค้าและบริการด้านการศึกษา ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี รวมทั้งเตรียมความพร้อมด้านคน เงิน เทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสารและความรู้ เพื่อเข้าสู่เศรษฐกิจฐานความรู้ในกระแสโลกาภิวัตน์อย่างรู้เท่าทัน
6. ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาสากลเป็นภาษาที่สอง ตั้งแต่ระดับขั้นพื้นฐานและการเรียนรู้ภาษาที่สาม เช่น ภาษาเพื่อนบ้านในกลุ่มประเทศอาเซียน ภาษาที่สนใจ เป็นต้น
7. ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาจัดหลักสูตรนานาชาติหรือหลักสูตรผสมบท หลักสูตรร่วมกับสถาบันต่างประเทศ สื่อความเป็นสากลของการศึกษาและรองรับ

ตลาดแรงงานนานาชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 51 - 52)

การส่งเสริมให้ประเทศไทยมีบทบาทในเวทีโลกและเป็นศูนย์กลางการศึกษาของภูมิภาค กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพเยาวชน ของชาตินุเคราะห์ทางการศึกษา ครูคณาจารย์และขับเคลื่อนการศึกษาไทยสู่เวทีโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิเช่น 1) ความร่วมมือกับสหประชาชาติในการสนับสนุนเป้าหมายพัฒนาสหัสวรรษที่กำหนดให้เด็กทุกคนทั่วโลกจะต้องได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างน้อยระดับประถมศึกษา 2) ความร่วมมือกับองค์การยูเนสโกในการส่งเสริมการจัดการศึกษาตามปรัชญาสากลว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน ด้วยการให้การรับรองว่าภายในปีพ.ศ. 2558 เด็กทุกคนทั้งที่อยู่ในสภาวะยากลำบากและชนกลุ่มน้อยทางเชื้อชาติสามารถเข้าถึงและเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาที่มีคุณภาพและเท่าเทียมกัน 3) ความร่วมมือกับองค์การซีไอโอ ในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภูมิภาคเพื่อส่งเสริมคุณภาพและความเสมอภาคทางการศึกษาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งผู้ด้อยโอกาสและผู้ยากไร้ 4) ความร่วมมือกับอาเซียนเพื่อให้การศึกษากลายเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการสร้างประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางมีอัตลักษณ์ร่วมกันทำให้เกิดเป็นสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน สามารถตอบสนองต่อความต้องการของภูมิภาคในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนเพื่อมุ่งไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2553)

จากรายงานการวิจัยของ พิณสุดา สิริธรรังศรี (2552) พบว่า การจัดการศึกษาสำหรับชายแดนรอยต่อและผู้พลัดถิ่นเข้าเมืองอาจสร้างปัญหาให้กับประเทศในอนาคตกล่าวคือ กลุ่มแรก แรงงานไทยที่ไปทำงานต่างประเทศที่มีปัญหาแรงงานขาดความรู้หรือคุณภาพแรงงานต่ำและก่อให้เกิดการถูกเอารัดเอาเปรียบ รวมทั้งไม่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้เท่าที่ควร จึงต้องเร่ง

ให้การศึกษากลุ่มแรงงาน ให้ความรู้ ความสามารถ และทักษะทั้งด้านสามัญควบคู่กับวิชาชีพของตน รวมทั้งภาษาสากล เพื่อให้เป็นแรงงานที่มีคุณภาพ กลุ่มที่สอง แรงงานอพยพเข้ามาในประเทศซึ่งที่ถูกต้องกฎหมายและลักลอบเข้าเมืองที่ประเทศไทยจะต้องเผชิญ รวมทั้งเรื่องของสิทธิมนุษยชนที่เป็นกระแสปกป้องประชากรโลกเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ การศึกษาต้องครอบคลุมถึงคนทีหลังไหลเข้ามา ซึ่งปัจจุบันและอนาคตยังคงเป็นประโยชน์ในด้านผ่อนแรงที่คนไทยไม่ทำหรือเป็นโทษที่อาจทำลายสังคมหรือความมั่นคงได้ หากไม่ถูกปลูกฝังให้ได้เรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรมและความสำนึกในบุญคุณของประเทศที่เป็นที่พักพิงอาศัยให้มาเป็นแรงงานคุณภาพหรือลูกหลานแรงงานคุณภาพสร้างประโยชน์แก่ประเทศในที่สุด สมควรตระหนักและจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอนเป็นกรณีพิเศษเพื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มคนและชาติพันธุ์ การวางแผน การรับนักเรียน การกำหนดชั้นเรียน การจัดอัตรากำลังครูและงบประมาณรูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลายและมีคุณภาพจึงควรนำมาใช้ในการจัดการศึกษาชายแดนและรอยต่อของประเทศ นอกจากนี้รายงานวิจัยของเสริมศักดิ์ วิศาลภรณ์ (2552) ได้เสนอไว้ว่า การจัดการศึกษาในพื้นที่ชายแดนควรมุ่งเน้นการศึกษาเพื่ออาชีพ เพื่อลดปัญหาความยากจนของประชาชนในพื้นที่ อาจดำเนินการโดยให้โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาประจำตำบลเปิดสอนระดับอาชีวศึกษาในระดับปวช. สาขาต่าง ๆ เพื่อเป็นทางเลือกให้กับนักเรียนในพื้นที่ซึ่งส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน โอกาสเรียนที่จะเรียนต่อระดับสูงในสถาบันการศึกษาต่างพื้นที่มีน้อยและอาจเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งให้นักเรียนพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นเพื่อศึกษาต่อ จากงานวิจัยดังกล่าวยังพบอีกว่า มีนักเรียนจากฝั่งประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาเรียนเป็นจำนวนมาก เด็กส่วนใหญ่เป็นเด็ก 2 สัญชาติและเด็กต่างด้าว ซึ่งเด็กนักเรียนเหล่านี้ไม่ได้มาเรียนหนังสืออย่างเดียว แต่มาเพื่อประโยชน์อย่างอื่น เช่น การเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อ

เป็นนักคุเทศก์ มาเรียนเพื่อประโยชน์ในการติดต่อค้าขายกับคนไทย มาเพื่อขอรับสิทธิมาใช้แรงงานในเมืองไทย ในอนาคตจากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาความพร้อมของโรงเรียนที่ตั้งอยู่ตามแนวชายแดน โดยเฉพาะจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งมีพรมแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านถึง 2 ประเทศ ว่ามีความพร้อมที่จะรับนักเรียนจากประเทศเพื่อนบ้านได้เพียงใด อันจะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาโรงเรียนเพื่อรองรับการเข้ามาของนักเรียนต่างชาติในอนาคตได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพร้อมในการจัดการศึกษาเพื่อการให้บริการทางการศึกษาแก่ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและราชอาณาจักรกัมพูชา ในสถานศึกษาตามแนวชายแดนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดอุบลราชธานี ตามการรับรู้และประเมินของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
2. เปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาเพื่อการให้บริการทางการศึกษาแก่ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและราชอาณาจักรกัมพูชา ในสถานศึกษาตามแนวชายแดน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดอุบลราชธานี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
3. นำเสนอแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาตามแนวชายแดนให้เป็นแหล่งบริการทางการศึกษาของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและราชอาณาจักรกัมพูชา ในสถานศึกษาตามแนวชายแดน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดอุบลราชธานี

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหาประกอบด้วย 2 ส่วน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปรดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1

ตัวแปรที่ศึกษา คือตัวแปรต้น คือ ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาเพื่อการให้บริการทางการศึกษาของประเทศเพื่อนบ้าน 6 ด้านซึ่งผู้วิจัยสังเคราะห์จากแนวคิดของ กนิษฐา นาวารัตน์ (2549) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2550) และสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ (2551) ประกอบด้วยด้านวิชาการ ด้านบุคลากรด้านงบประมาณ ด้านกฎระเบียบต่าง ๆ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกด้านอาคารสถานที่ และอุปกรณ์การศึกษา

ส่วนที่ 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาตามแนวชายแดนให้เป็นแหล่งบริการทางการศึกษาของประเทศเพื่อนบ้าน

2. ขอบเขตของพื้นที่ที่ศึกษา เป็นการศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาเพื่อการให้บริการทางการศึกษาของประเทศเพื่อนบ้าน ในสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ที่ตั้งอยู่ตามแนวชายแดนประเทศเพื่อนบ้านของอำเภอต่าง ๆ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดอุบลราชธานีซึ่งประกอบไปด้วยโรงเรียนทั้งหมดจำนวน 15 แห่ง

3. ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการเรียนการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ที่ตั้งอยู่ตามแนวชายแดนประเทศเพื่อนบ้านในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีประจำปี

การศึกษา 2552 จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 48 คน และครูผู้สอน 529 คน รวมทั้งหมด 577 คน

กลุ่มตัวอย่างผู้วิจัย สุ่มแบบเจาะจงตามสัดส่วนของที่ตั้งโรงเรียนในแต่ละอำเภอ ได้ผู้บริหารสถานศึกษา 37คน และครูผู้สอน 213 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 250คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1.แบบสอบถาม จำแนกเป็น 2ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 1 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาเพื่อการให้บริการทางการศึกษาของประเทศเพื่อนบ้าน แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ต(Likert)จำนวน 59 ข้อ

2.แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาตามแนวชายแดนให้เป็นแหล่งบริการทางการศึกษาของประเทศเพื่อนบ้าน

3. การหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญและเกี่ยวข้องกับจัดการศึกษาเป็นผู้พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC)

3.2 ความเชื่อมั่น(Reliability)โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้(Try out) กับกลุ่มที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างแต่อยู่ในพื้นที่เดียวกัน จำนวน 30 คน แล้วนำผลจากการวัดมาตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือด้วยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha - Coefficient) ของ ครอนบัก ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.95

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 86.04 ครูผู้สอนจำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 95.51 รวมผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 93.98

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพร้อมในการจัดการศึกษาเพื่อการให้บริการทางการศึกษาแก่ประเทศเพื่อนบ้านโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($= 3.21$) แยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านบุคลากรอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($= 3.69$)ด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์การศึกษา อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($= 3.57$) ด้านวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($= 3.20$)ด้านงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($= 2.97$) ด้านกฎระเบียบ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($= 2.55$) และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($= 3.29$)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระดับความพร้อมในการจัดการศึกษาเพื่อการให้บริการการศึกษาแก่ประเทศเพื่อนบ้านตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนพบว่า ทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกับการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์เป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาสถานศึกษาตามแนวชายแดนให้เป็นแหล่งบริการทางการศึกษาของประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือการดำเนินการ(DAPPA) ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานตามบริบทของโรงเรียน (Data Analysis)สร้างความตระหนัก(Awareness)วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(Planning)เตรียมความพร้อมทั้ง 6 ด้าน(Preparing)ลงมือปฏิบัติ(Acting)

และการกำหนดเป้าหมาย กิจกรรม ตัวชี้วัดความพร้อม ทั้งด้านวิชาการ ด้านบุคลากรด้านงบประมาณด้าน กฎระเบียบ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและด้านอาคาร สถานที่และอุปกรณ์การศึกษา

สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผล

การวิจัยความพร้อมในการจัดการศึกษาเพื่อ การให้บริการทางการศึกษาแก่ประเทศสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาวและราชอาณาจักรกัมพูชา ในสถานศึกษาตามแนวชายแดนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดอุบลราชธานี ผล การวิจัย พบว่าความพร้อมในการจัดการศึกษาเพื่อ การให้บริการทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบุคลากรด้าน อาคารสถานที่และอุปกรณ์การศึกษา ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกการเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการ ศึกษาเพื่อให้บริการทางการศึกษาตามทัศนะของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน พบว่า แตกต่างกั นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนแนวทางการ พัฒนาสถานศึกษาตามแนวชายแดนให้เป็นแหล่งบริการ ทางการศึกษาของประเทศเพื่อนบ้านประกอบด้วย การ ดำเนินการตามขั้นตอนแบบ DAPPA และการกำหนด เป้าหมาย กิจกรรม ตัวชี้วัดความพร้อมด้านวิชาการ ด้านบุคลากรด้านงบประมาณ ด้านกฎระเบียบ ด้านสิ่ง อำนวยความสะดวกและด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์ การศึกษา จากผลการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจควรนำมา อภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. ความพร้อมในการจัดการศึกษาเพื่อการให้ บริการทางการศึกษาพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาตามแนวชายแดนส่วนใหญ่มี ปัจจัยที่ไม่เอื้อต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาให้กับ นักเรียนของไทยและนักเรียนจากประเทศเพื่อนบ้านตาม แนวชายแดนไทยที่ติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาวและประเทศกัมพูชาหลายประการ เช่น การ

สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับสถานศึกษา ของประเทศเพื่อนบ้าน นโยบายหรือแผนงานในการ ขยายการจัดการศึกษาเพื่อรองรับนักเรียนจากประเทศ เพื่อนบ้านนโยบายหรือแผนงานในการจัดการศึกษาให้กับ นักเรียนที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติ สัญชาติและชนก ลุ่มน้อย ปริมาณและคุณภาพของบุคลากร เจ้าหน้าที่ดูแล รับผิดชอบนักเรียนจากประเทศเพื่อนบ้านยังไม่เพียงพอ คุณวุฒิความรู้ความสามารถและประสบการณ์ทางการ สอนของบุคลากร การขาดงบประมาณที่ใช้สำหรับจัดการ เรียนการสอนบุคลากรขาดความมุ่งมั่นและขวัญกำลังใจ ในการปฏิบัติงานสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2552) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยที่ไม่เอื้อต่อ ความสำเร็จในการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนชายขอบ ในจังหวัดชายแดนของไทยที่ติดกับประเทศกัมพูชา ก็ คือ สภาพการขาดแคลนครูที่สามารถจัดการเรียนการสอน ได้อย่างต่อเนื่อง เพราะครูขอย้ายออกนอกพื้นที่บ่อยการ ขาดความพร้อมด้านสื่อเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียน การสอนโดยเฉพาะในพื้นที่ชายแดนทางภาคตะวันออก เฉียงเหนือสภาพทางเศรษฐกิจที่ยากจนของครอบครัว สภาพครอบครัวที่แตกแยกเนื่องจากผู้ปกครองต้อง อพยพไปทำงานต่างพื้นที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริม ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ เนื่องจาก ผู้เรียนไม่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนด้านการเรียนจาก ที่บ้านอย่างเต็มที่กระบวนการจัดเกล้าทางสังคมจาก ครอบครัวทำได้ยากลำบาก อีกทั้งเป็นการสร้างโอกาส ให้เด็กบางส่วนถูกละเมิดทางเพศสภาพสิ่งแวดล้อม ทางสังคมที่สร้างโอกาสหรือชักจูงให้เด็กใช้วิถีชีวิตที่ไม่ ถูกต้องตามครรลองของวัฒนธรรม สังคมไทย โดยเฉพาะ บ่อนการพนันตามแนวชายแดน ปัญหายาเสพติดใน ชุมชนบางพื้นที่ตามแนวชายแดนความหลากหลายด้าน ชาติพันธุ์ของผู้เรียนซึ่งหมายถึงรวมถึง ภาษา วัฒนธรรม วิถีชีวิต ค่านิยมบางประการมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ ของนักเรียนและความเหลื่อมล้ำในเชิงนโยบายสำหรับ พื้นที่ชายแดน การขาดนโยบายและแนวปฏิบัติที่เป็น

รูปธรรม ชัดเจน เฉพาะสำหรับโรงเรียนในพื้นที่ชายแดน ประเทศไทย - กัมพูชา ทั้งด้านวิธีการงบประมาณและระบบการประเมินทำให้ครูและบุคลากรในพื้นที่รู้สึกว่าคุณภาพของตนเองไม่ได้รับความเป็นธรรมและจากรายงานวิจัยของ พิณสุดา สิริธรงค์ (2552) ยังได้กล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับชายแดน สมควรตระหนักและจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอนเป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มคนและชาติพันธุ์ การวางแผน การรับนักเรียน การกำหนดชั้นเรียน การจัดอัตราค่าจ้างครูและงบประมาณรูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลายและมีคุณภาพจึงควรนำมาใช้ในการจัดการศึกษาชายแดนและรอยต่อของประเทศ นอกจากนี้รายงานการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2548) ได้กล่าวถึง อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมในการเปิดหลักสูตรนานาชาติของสถาบันการศึกษาของรัฐบาลและสถาบันของเอกชนไว้ว่า การขาดแคลนอาคารสถานที่ที่เหมาะสมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหอพักนักเรียนต่างชาติ ขาดแคลนเครื่องมือวัสดุ อุปกรณ์ หลักสูตรและเนื้อหาของหลักสูตรที่มีอยู่ยังไม่เหมาะสม ยังไม่สามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ ปัญหาเรื่องทุนการศึกษาขาดอาจารย์ที่สอนเป็นภาษาอังกฤษได้

2. การเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาเพื่อทำให้บริการทางการศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน พบว่า ทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความพร้อมในการจัดการศึกษาเพื่อทำให้บริการทางการศึกษาของประเทศเพื่อนบ้าน โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งผู้บริหารมีความพร้อมมากกว่ากลุ่มของครูผู้สอนทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ความแตกต่างของตำแหน่งหน้าที่การงานที่ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำในการส่งเสริมจัดการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และภาครัฐได้มีการจัดประชุมผู้บริหารเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจ

เข้าใจอย่างต่อเนื่องจึงทำให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติสูง นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนเคยปฏิบัติหน้าที่เป็นครูผู้สอนซึ่งได้รับผิดชอบงานทุกด้านจึงมีประสบการณ์ทางการบริหารเป็นพื้นฐานประกอบกับผู้บริหารโรงเรียนแต่ละคนผ่านกระบวนการสรรหาที่เหมาะสมในการบริหารและมีวิสัยทัศน์ในการบริหาร ทำให้ผู้บริหารมีภาวะผู้นำมากขึ้นและที่สำคัญผู้บริหารโรงเรียนผ่านการอบรมพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งเกิดจากการพัฒนาตนเองโดยการศึกษาต่อหรือการเรียนรู้ประสบการณ์จากการทำงานและการพัฒนามูลฐานซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของธนศ จิตสุทธิภากร (2547) ที่ได้ศึกษาการพัฒนากลยุทธ์การจัดโปรแกรมนานาชาติ พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหารและความคล่องตัวในการบริหารเป็นหนึ่งในปัจจัยแห่งความสำเร็จของการจัดการโปรแกรมนานาชาติ นอกจากนี้ ผลการวิจัยของสินินทร จันทร์พงษ์ (2546) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอมืองลำพูน พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยอันดับแรก ได้แก่ ภาวะผู้นำทางการศึกษาและภาวะผู้นำทางวัฒนธรรม ภาวะผู้นำทางสังคม ภาวะผู้นำด้านมนุษยสัมพันธ์และภาวะผู้นำด้านเทคนิคสอดคล้องกับผลการศึกษาของวิมา เพชรจรัสวรพงศ์ (2552) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนมัธยมตามทฤษฎีทั้ง 4 ด้านในภาพรวมอยู่ในระดับมากได้แก่ ด้านผู้นำแสดงออกอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ด้านนำสู่จุดมุ่งหมายด้านการแลกเปลี่ยนและการเปลี่ยนแปลงและด้านมิตรสัมพันธ์ตามลำดับนอกจากนี้อานวยพรพลจันทร์(2546) ได้ศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตชายแดนสังกัดกรม

สามัญศึกษาจังหวัดราชบุรี พบว่าครูที่มีอยู่มีภาระงานมาก กระทบภาระงานอื่นนอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนที่ต้องปฏิบัติ เมื่อภาระงานมาก จำนวนคาบสอนมากจึงเสมือนความรับผิดชอบในบางส่วนลดลงหรือไม่สามารถดำเนินการได้ เช่น การเขียนแผนการสอน การจัดทำและการใช้สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนมีน้อย ทำให้ครูส่วนใหญ่ไม่สมัครใจมาปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตชายแดน

3. แนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาตามแนวชายแดนให้เป็นแหล่งบริการทางการศึกษาของประเทศเพื่อนบ้าน พบว่า มีการดำเนินการตามขั้นตอนแบบ (DAPPA) ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานตามบริบทของโรงเรียน (Data Analysis) เช่น เรื่องของนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจที่ตั้ง ขนาดของโรงเรียน จำนวนบุคลากรทางการศึกษาและจำนวนของผู้เรียน ตลอดจนสื่อการสอน แหล่งการเรียนรู้และทรัพยากรอื่น ๆ ที่ใช้ในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน การสร้างความตระหนัก (Awareness) ให้กับผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและท้องถิ่น เพื่อให้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (Planning) ได้แก่ การกำหนดเป้าหมาย กิจกรรมในการเรียนการสอนและตัวชี้วัดความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น ความร่วมมือทางด้านการศึกษากับประเทศเพื่อนบ้าน ความรู้ความสามารถของบุคลากรทางการศึกษา ขอบประมาณในการจัดการศึกษา สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เป็นต้น การเตรียมความพร้อมทั้ง 6 ด้าน (Preparing) และลงมือปฏิบัติ (Acting) ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาตามแนวชายแดนให้เป็นแหล่งบริการทางการศึกษานั้น ควรมีการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา มีการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายทางการศึกษา รวมถึงมีแผนการหรือแนวทางในการดำเนินการที่ชัดเจน เพื่อให้ครอบคลุมไปถึงผู้เรียนที่มีความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ และชาติพันธุ์สอดคล้อง

กับรายงานวิจัยของเสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2552) ที่ได้เสนอเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการศึกษาให้กับนักเรียนชายขอบในจังหวัดชายแดนไทยที่ติดกับประเทศกัมพูชา ไว้ว่า ควรจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนชายแดนโดยกำหนดให้มียุทธศาสตร์ส่งเสริมความมั่นคงและแก้ปัญหาตามชายแดน เช่น ปัญหาเสพติด การพนัน รวมทั้งยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ ซึ่งอาจจะพิจารณาพื้นที่บางส่วนที่ตั้งตามแนวชายแดน ซึ่งมีนักเรียนสัญชาติกัมพูชาเข้ามาเรียนในอัตราสูงจัดตั้งเป็นโรงเรียนมิตรภาพไทย-กัมพูชา โดยเน้นการเรียนการสอนสองภาษา คือ ภาษาไทยและภาษาเขมร และเรียนภาษาอังกฤษฐานะภาษากลางของอาเซียน ขณะที่ผลการวิจัยของ ธนศ จิตสุทธิภากร (2547) พบว่าองค์ประกอบของโปรแกรมการจัดหลักสูตรนานาชาติเพื่อสู่ความเป็นสากล มีองค์ประกอบด้วยกัน 6 ด้านประกอบด้วย นักศึกษา อาจารย์ กิจกรรมนานาชาติ ทรัพยากรสนับสนุนในการเรียน ค้นคว้าหาข้อมูล การบริหารจัดการและหลักสูตรนานาชาติ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กนิษฐา นาวาร์ตัน (2549) พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบและกลยุทธ์การส่งเสริมความเป็นศูนย์กลางการศึกษานานาชาติ (P.I.L.L.A.R. Model) ได้แก่ นโยบาย ระบบสารสนเทศ ผู้มีบทบาทหลัก กฎหมายและระเบียบ การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร โดยกลยุทธ์แบ่งเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับองค์กร แผนโครงการ และกลยุทธ์เพื่อนำไปปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ด้านนโยบายหรือแผนงานในการขยายการจัดการศึกษาเพื่อรองรับนักเรียนจากประเทศเพื่อนบ้าน นักเรียนที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติ สัญชาติและชนกลุ่มน้อยตามแนวชายแดนเข้ามาศึกษายังขาดความชัดเจน มีปัญหาการประสานความร่วมมือของหน่วยงานที่รับผิดชอบในพื้นที่มีลักษณะแยกส่วนกัน ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการ

จัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็น ในส่วนของภาครัฐ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาหรือสถานศึกษาเอง ควรสร้างความชัดเจนในเรื่องของนโยบาย รวมถึงการส่งเสริมให้เด็กตามแนวชายแดน เด็กต่างด้าวหรือเด็กไร้สัญชาติได้รับการศึกษามากขึ้นควรมีการจัดหลักสูตรพิเศษที่มีเนื้อหาสาระเหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียน จัดการศึกษาที่หลากหลาย มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศิลปะ วัฒนธรรมซึ่งกันและกัน รวมทั้งควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบชัดเจนและในการจัดการศึกษาทุกหน่วยงานต้องทำงานร่วมกันจึงจะเกิดประสิทธิภาพ

2. สถานศึกษายังไม่มีโครงสร้างเครือข่าย ข้อตกลงหรือความร่วมมือทางวิชาการกับสถานศึกษาของประเทศเพื่อนบ้านมากนักรวมถึงขาดการสนับสนุนทางด้านงบประมาณในการจัดการศึกษาและทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้นภาครัฐและหน่วยงานทางการศึกษา ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดสถานศึกษามีการสร้างความร่วมมือทางการศึกษา เช่น การเยี่ยมชม การแลกเปลี่ยนนักเรียน แลกเปลี่ยนบุคลากรการศึกษาดูงาน การแข่งขันทักษะทางวิชาการดนตรี กีฬา เป็นต้นนอกจากนี้ภาครัฐควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินการ ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของทุนการศึกษาสำหรับนักเรียน งบประมาณในการอบรม พัฒนาบุคลากรทางการศึกษา และงบประมาณในการพัฒนา

3. สถาบันการศึกษาบางแห่งยังขาดการเตรียมความพร้อมของบุคลากรไม่ว่าจะเป็นเรื่องของคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ทางการสอนที่เหมาะสมกับการจัดการศึกษารวมถึงไม่มีบุคลากร เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานเฉพาะสำหรับดูแลรับผิดชอบนักเรียนจากประเทศเพื่อนบ้านดังนั้นในการเตรียมความพร้อมเพื่อการให้บริการนักเรียนจากประเทศเพื่อนบ้านสถาบันการศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ควรมีการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพของบุคลากรไม่ว่าจะเป็นการอบรมให้ความรู้ ความ

สามารถที่ต่อเนื่อง การส่งเสริมการศึกษาต่อ เป็นต้น รวมทั้งจัดหาหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ในการให้การดูแลนักเรียนจากประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งนี้เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนเหล่านี้ด้วย

4. ด้านการเดินทางเข้ามาศึกษาของนักเรียนจากประเทศเพื่อนบ้าน สถานศึกษายังขาดการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการติดต่อเรื่องหนังสือเดินทางเข้า – ออกประเทศให้แก่ักเรียนจากประเทศเพื่อนบ้าน และยังพบว่ามิอุปสรรคในเรื่องของกฎระเบียบในการรับอาจารย์จากประเทศเพื่อนบ้านและข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการดำเนินการแก้ไขกฎระเบียบต่างๆ เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นหรือผ่อนปรน ในเรื่องการเดินทางเข้าออกประเทศสำหรับนักเรียนจากประเทศเพื่อนบ้านเป็นพิเศษและการแก้ไขหรือปรับหลักเกณฑ์ต่างๆ ในการทำข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการกับสถานศึกษาของประเทศเพื่อนบ้าน

5. ด้านความพร้อมของบุคลากรครูและผู้บริหาร ยังพบปัญหาในเรื่องเกี่ยวกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ตามแนวชายแดน การขาดแคลนครูเนื่องจากในพื้นที่ชายแดนมีการโยกย้ายบ่อยครั้ง ดังนั้น รัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการควรมีการปรับหลักเกณฑ์ในการสรรหาหรือการบรรจุแต่งตั้งครูให้เร็วขึ้นมีการปรับระบบการจัดสิทธิและสวัสดิการให้แก่ครูในพื้นที่ชายแดนโดยเฉพาะและมีหลักเกณฑ์ในการประเมินครูและผู้บริหาร กำหนดเป็นแนวทางเฉพาะในพื้นที่ชายแดน ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในพื้นที่ตามแนวชายแดน

6. ด้านการวางแผนและปฏิบัติการ รัฐบาลหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสถานศึกษาควรมีการสร้าง ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับเพื่อนบ้านรวมถึงในกลุ่มประเทศอาเซียน ด้วยการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเพื่อพัฒนาการติดต่อสื่อสารระหว่างกันในประเทศอาเซียน โดยการเพิ่มครูที่จบการศึกษาด้าน

ภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศเพื่อนบ้านเข้าไปในทุกระดับชั้น เพื่อให้นักเรียนสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศเพื่อนบ้านได้ และควรมีการร่วมมือกับภาคเอกชนในการรับอาสาสมัครเข้ามาสอนภาษาต่างประเทศ รวมถึงวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านเพื่อการอยู่ร่วมกันด้วยความเข้าใจกันด้วยดีต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อการให้บริการทางการศึกษาแก่ประเทศเพื่อนบ้าน

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการให้บริการทางการศึกษาแก่ประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในอนาคต

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนต่างวัฒนธรรมหรือนักเรียนจากประเทศเพื่อนบ้านที่เหมาะสมในอนาคต เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กนิษฐา นาวารัตน์. (2549). *การพัฒนา รูปแบบและกลยุทธ์การส่งเสริมความเป็นศูนย์กลาง การศึกษานานาชาติของประเทศไทย ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้*.
- วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณฎีบัณฑิต, สาขาอุดมศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ธเนศ จิตสุทธิภากร. (2547). *การพัฒนา กลยุทธ์การจัดการโปรแกรมนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษาไทย*
- คุุณฎีนิพนธ์ครุศาสตรคุุณฎีบัณฑิต, สาขาอุดมศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิณสุดา สิริธรรังศรี. (2552). *รายงานการวิจัยเรื่อง ภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10 - 20*. กรุงเทพฯ:พิมพ์ดีการพิมพ์.
- วีณา เพชรจิระวรวงศ์. (2552). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนมัธยมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฎิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.(2551). *รายงานฉบับสมบูรณ์การศึกษาความร่วมมือของสถาบันการศึกษาของไทยในการรองรับนโยบายการพัฒนาประเทศให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน*. กรุงเทพฯ:
- สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป. (2553). *เอกสาร การบรรยายพิเศษ เรื่อง “การเตรียมความพร้อมกับทิศทางของประเทศไทยด้านการศึกษา สู่การเปิดกว้างของการเรียนรู้แบบไร้พรมแดนภายใต้ข้อตกลงอาฟต้า” โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ(นายชินวรณ์บุญยเกียรติ)วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2553 เวลา 09.20 - 10.00 น.ณ ห้อง LO1 อาคารเรียนรวม คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล พญาไท. วันที่ค้นข้อมูล 16 พฤษภาคม 2553, เข้าถึงได้จาก <http://www.sc.mahidol.ac.th/tha/news/afta.doc>*

- สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ. (2553). การศึกษา: กลไกการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน. วันที่ค้นข้อมูล 8 กรกฎาคม 2553, เข้าถึงได้จาก <http://www.bic.moe.go.th/th/images/stories/ASEAN/articles/ed-asean1.pdf>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2548). รายงานการวิจัยโครงการศึกษาวิจัยเพื่อเสริมสร้างบทบาทของประเทศในการเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาของภูมิภาค. นนทบุรี: เพชรรุ่งการพิมพ์จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 - 2559): ฉบับสรุป. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สินินทร จันทร์ผง. (2546). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองลำพูนจังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุวรรณดี คำมัน. (2545). เปิดเสรีการศึกษา: หนทางสู่ศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาค. วารสารเศรษฐกิจและสังคม, 39(5), 71 - 74.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2552). รายงานวิจัยเรื่องสภาพการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนชายขอบในจังหวัดชายแดนของไทยที่ติดกับประเทศกัมพูชา. กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.
- อำนวยการพรพลจันทร์. (2546). ศึกษาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตชายแดนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.